

การขอพระราชทานน้ำหลวงอาบศพ การขอพระราชทานเพลิงศพและหีบเพลิง

หลักเกณฑ์ในการขอพระราชทานเพลิงศพ

ผู้มีสิทธิได้รับพระราชทานน้ำหลวง เพลิงหลวงและหีบเพลิงต้องมีตำแหน่งและชั้นยศ ดังต่อไปนี้

๑. พระสมณศักดิ์ตั้งแต่ชั้น “พระครูสัญญาบัตร” ขึ้นไปและพระภิกษุ สามเณร เปรียญธรรม ๙ ประโยค
๒. พระราชวงศ์ ตั้งแต่ชั้น “หม่อมเจ้า” ขึ้นไป
๓. ผู้ที่ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์
๔. ข้าราชการพลเรือนสามัญตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
๕. ข้าราชการฝ่ายทหารตำรวจ ยศชั้นร้อยตรี ขึ้นไป
๖. พนักงานเทศบาลตั้งแต่ระดับ ๓ ขึ้นไป
๗. ผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ตั้งแต่ “เบญจมาติเรกคุณาภรณ์” (บ.ภ.) และ “เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย” (บ.ม.) ขึ้นไป
๘. ผู้มีเกียรติที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ “จุลจอมเกล้า” (จ.จ.) หรือ “ตราสืบตระกูล” (ต.จ.) ขึ้นไป
๙. ผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญ “รัตนาภรณ์” รัชกาลปัจจุบัน
๑๐. สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาลที่ถึงแก่กรรมในขณะดำรงตำแหน่ง
๑๑. รัฐมนตรีที่ถึงแก่อนิจกรรม
๑๒. ผู้ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ เป็นกรณีพิเศษ

หลักเกณฑ์ในการขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ

ผู้ที่สมควรได้รับการพิจารณาในการขอพระราชทานเพลิงศพกรณีพิเศษควรอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังนี้

๑. ผู้ที่อยู่ในราชสกุล ชั้นหม่อมราชวงศ์และหม่อมหลวง
๒. พระสงฆ์ที่พระราชาคณะพิจารณาขอพระราชทานให้
๓. พนักงานรัฐวิสาหกิจระดับสูง
๔. ผู้ที่ได้รับพระราชทานเหรียญราชรุจิเหรียญกล้าหาญ และเหรียญชัยสมรภูมิ
๕. ผู้ที่ได้ทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติ เช่น ศิลปินแห่งชาติ นักกีฬาระดับชาติอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อดีตสมาชิกรัฐธรรมนูญอดีตสมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกสภาจังหวัดหรืออดีตสมาชิกสภาเทศบาล
๖. ผู้ที่ทำประโยชน์ เช่น บริจาคเพื่อการกุศล คิดเป็นมูลค่าไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาทบริจากร่างกายหรืออวัยวะ
๗. บิดามารดาของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ระดับ ๖ ขึ้นไปหรือเทียบเท่าขึ้นไป
๘. บิดามารดาของผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ “ตติยาภรณ์ช้างเผือก” (ต.ช.) ขึ้นไป
๙. บิดามารดาของพระสมณศักดิ์ตั้งแต่ชั้น “พระครูสัญญาบัตร” ขึ้นไป
๑๐. บิดามารดาของข้าราชการทหารตำรวจ ตั้งแต่ระดับพันโท นาวาโท นาวาอากาศโท และพันตำรวจโท ขึ้นไป

หมายเหตุ บุคคลผู้ทำลายชีพตนเองและผู้ต้องอาญาแผ่นดินไม่พระราชทานเพลิงและเครื่องประกอบเกียรติยศ

ขั้นตอนในการขอพระราชทานเพลิงศพ

๑. การขอพระราชทานเพลิงศพ : เจ้าภาพหรือทายาทผู้ประสงค์ขอพระราชทานเพลิงศพจะต้องทำหนังสือแจ้งไปยังกระทรวงเจ้าสังกัดของผู้ถึงแก่กรรม เพื่อให้เจ้าสังกัดทำเรื่องเสนอเลขาธิการพระราชวัง โดยระบุ

- ชื่อ ตำแหน่ง ชั้น ยศ ของผู้ถึงแก่กรรม
- ถึงแก่กรรมด้วยโรคอะไรที่ไหน เมื่อใด
- ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อะไรบ้าง
- มีความประสงค์จะขอรับพระราชทานเครื่องเกียรติยศประกอบศพอย่างไรบ้าง
- ประกอบการจาปนกิจศพที่วัดไหน จังหวัดไหน วันเวลาใด

๒. การขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ : เจ้าภาพหรือทายาท ผู้ประสงค์ขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษต้องทำหนังสือถึงเลขาธิการสำนักพระราชวัง โดยระบุ

- ชื่อ - สกุลและประวัติโดยย่อของผู้ถึงแก่กรรม
- ถึงแก่กรรมด้วยโรคอะไร ที่ไหนเมื่อใด
- ระบุคุณงามความดีที่เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติหรือคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์การพิจารณาการขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ -ระบุ วัน เวลา สถานที่ที่จะประกอบการจาปนกิจ

ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาการขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษ

หลักฐานที่ต้องนำมาแสดงในการขอพระราชทานเพลิงศพเป็นกรณีพิเศษนั้นจะต้องนำหลักฐานมาแสดงแก่เจ้าหน้าที่ ดังนี้

- ใบมรณบัตรของผู้ถึงแก่กรรม
- ใบทะเบียนบ้านของทายาทผู้ถึงแก่กรรม
- บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรข้าราชการของทายาทของผู้ถึงแก่กรรม
- หนังสือรับรองจากหน่วยงานรัฐวิสาหกิจใบอนุญาตโฆษณาบัตร ใบประกาศ เหรียญกฐาหาญหรือเหรียญชัยสมรภูมิ ทั้งนี้ ต้องนำเอกสารต้นฉบับและสำเนาแนบมาพร้อมกัหนังสือด้วย

๓. ติดต่อกวัดเพื่อเตรียมการพระราชทานเพลิงศพ : ในการขอพระราชทานเพลิงศพทั้งตามเกณฑ์ที่ได้รับพระราชทานและกรณีพิเศษนั้นจะต้องไม่ตรงกับวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และวันเฉลิมฉลองสิริราชสมบัติพระราชพิธีฉัตรมงคล (และตามประเพณีนิยมไม่มีการเผาศพในวันศุกร์)

ข้อกำหนดของกองพระราชพิธี

๑. ผู้มีสิทธิได้รับพระราชทานเพลิง ถ้าจะพระราชทานในต่างจังหวัด (นอกเขตรัศมี ๕๐ ก.ม.จากพระบรมมหาราชวัง)ยกเว้นปริมณฑลใกล้กรุงเทพฯ ทางสำนักพระราชวังจะได้จัดหีบเพลิงให้กระทรวงเจ้าสังกัดรับไปพระราชทานเพลิงหรือให้เจ้าภาพศพไปติดต่อขอรับหีบเพลิง หรือให้เจ้าภาพไปติดต่อขอรับหีบเพลิงพระราชทานที่กองพระราชพิธี สำนักพระราชวัง

๒. กรณีพระราชทานเพลิงศพ ทั้งตามเกณฑ์ที่ได้รับพระราชทานและกรณีพิเศษที่ไม่มีเครื่องเกียรติยศประกอบศพในกรุงเทพฯ ทางสำนักพระราชวังจะได้จัดเจ้าพนักงานเชิญเพลิงหลวง ไปพระราชทานโดยรถยนต์หลวง ทั้งนี้เจ้าภาพไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้นยกเว้นปริมณฑลในรัศมี ๕๐ กิโลเมตรจากพระบรมมหาราชวัง เจ้าภาพจะต้องจัดรถรับ - ส่งให้เจ้าหน้าที่เชิญเพลิงด้วย

๓. สำหรับเครื่องประกอบเกียรติยศ ได้แก่ หีบ โกศ ฉัตรตั้งนั้นทางสำนักพระราชวังจะได้เชิญไปประกอบ และแต่งตั้งไว้มีกำหนดเพียง ๗ วันเมื่อพ้นไปแล้ว เจ้าภาพหรือทายาทยังไม่กำหนดพระราชทานเพลิงถ้าทาง ราชการมีความจำเป็น ก็จะถอนส่วนประกอบลงนอกของหีบ หรือโกศไปใช้ราชการต่อไป

๔. ในการพระราชทานเพลิงนั้นเมื่อเจ้าหน้าที่เชิญเพลิงพระราชทานหรือเจ้าภาพเชิญหีบไปถึงมณฑลพิธี ในการนี้ห้ามเปิดหรือบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมีเนื่องจากเป็นการไม่เหมาะสม

๕. เจ้าภาพงานพระราชทานเพลิงศพ ควรโทรศัพท์ติดต่อกับเจ้าหน้าที่กองพระราชพิธีเพื่อยืนยันก่อนวัน พระราชทานเพลิง ๗ วัน ที่หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๒๒ ๒๗๓๕ หรือ ๐ ๒๒๒๑ ๐๘๗๓ เฉพาะเพลิงที่เชิญโดย เจ้าหน้าที่

การขอรับและการปฏิบัติเกี่ยวกับหีบเพลิงพระราชทาน

เนื่องจากปัจจุบันนี้มีผู้ขอพระราชทานเพลิงศพเป็นจำนวนมากเลขาธิการพระราชวังได้มีบัญชาว่า เเพลิงที่พระราชทานไปเผาศพ ณ วัดที่อยู่ต่างจังหวัดหรือบริเวณที่ห่างจากพระบรมมหาราชวังนอกรัศมี ๕๐ ก.ม. ให้จัดเป็นหีบเพลิงพระราชทานมอบเจ้าภาพเชิญไปดำเนินการเอง โดยไม่มีเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังไป ปฏิบัติ ดังนั้นกองพระราชพิธีจึงได้กำหนดระเบียบการขอรับหีบเพลิงพระราชทาน ดังนี้

๑. ให้เจ้าภาพศพหรือผู้แทนเจ้าภาพ ไปติดต่อขอรับหีบเพลิงพระราชทาน ที่กองพระราชพิธีสำนัก พระราชวัง

๒. กรณีที่เจ้าภาพไม่สามารถไปรับหีบเพลิงพระราชทานด้วยตนเองจะมอบให้ผู้อื่นไปรับแทนก็ได้ โดยนำ ต้นเรื่องหนังสือมอบฉันทะและสำเนาบัตรประจำตัวผู้แทนไปแสดงต่อเจ้าหน้าที่

๓. เจ้าภาพหรือผู้แทนควรไปรับหีบเพลิงก่อนกำหนดวันพระราชทานเพลิงอย่างน้อย ๓ วัน

๔. ผู้ที่มารับหีบเพลิงควรแต่งกายสุภาพ

๕. ให้รับหีบเพลิงพระราชทานที่โต๊ะหมู่หน้าพระบรมฉายาลักษณ์

หมายเหตุ

๑. เลขาธิการพระราชวังมีคำสั่งห้ามเจ้าหน้าที่สำนักพระราชวังเชิญหีบเพลิงพระราชทานไปปฏิบัติ โดยเด็ดขาด ดังนั้น เจ้าภาพต้องเป็นผู้ดำเนินการจัดหีบเพลิงพระราชทานเอง

๒. ห้ามเปิด หรือบรรเลงเพลงสรรเสริญพระบารมี ในการพระราชทานเพลิงศพเมื่อเจ้าภาพเชิญหีบเพลิง พระราชทานไปถึงมณฑลพิธี

การปฏิบัติเกี่ยวกับหีบเพลิงพระราชทาน

สำหรับกรณีที่มีการขอพระราชทานเพลิงศพ แต่ศพอยู่ต่างจังหวัด (ห่างจากสำนักพระราชวังเกิน ๕๐ กิโลเมตร) นั้นเมื่อกระทรวงเจ้าสังกัดผู้ว่าราชการจังหวัด หรือเจ้าภาพแล้วแต่กรณี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนัก ราชวังแล้วหากศพนั้นอยู่ในเกณฑ์ ทางสำนักพระราชวังจะมีหมายรับสั่งแจ้งให้เจ้าภาพศพทราบเพื่อให้เจ้าภาพ หรือผู้แทนไปขอรับหีบเพลิงพระราชทานที่กองพระราชพิธีสำนักพระราชวัง เมื่อได้รับแล้วต้องปฏิบัติตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

๑. เชิญหีบเพลิงพระราชทาน ไปวางไว้ที่ศาลากลางจังหวัด อำเภอหรือหน่วยงานราชการที่สังกัดใน
ท้องที่ หรือที่บ้านแล้วแต่กรณีควรมีพานรองรับหีบเพลิงพระราชทานนั้นด้วย

๒. เมื่อถึงกำหนดวันพระราชทานเพลิงศพ ให้ทางเจ้าภาพจัดหาเจ้าหน้าที่หรือญาติที่เป็นข้าราชการแต่ง
เครื่องแบบปกติขาวไว้ทุกข์เพื่อเชิญหีบศพพระราชทานพร้อมด้วยพานรอง (หนึ่งหีบต่อหนึ่งคน) ไปยังเมรุที่จะ
ประกอบพิธี และก่อนที่จะเชิญขึ้นตั้งบนเมรุนั้นควรให้ศพขึ้นตั้งบนเมรุเรียบร้อยแล้วจึงเชิญพานหีบเพลิง
พระราชทานไปตั้งไว้ด้านศีรษะศพ (บนโต๊ะที่ตั้งหีบเพลิงจะต้องมีผ้าปูให้เรียบร้อยและห้ามมิให้นำสิ่งหนึ่งสิ่งใดวาง
ร่วมอยู่ด้วยเป็นอันขาด) เมื่อเชิญเรียบร้อยแล้วให้ผู้เชิญค่านับเคารพศพหนึ่งครั้งแล้วจึงลงจากเมรุ

๓. ขณะที่เชิญหีบเพลิงพระราชทานไปนั้น ต้องระมัดระวังกิริยามารยาทโดยสำรวมโดยไม่ต้องทำความ
เคารพผู้ใด และไม่ต้องเชิญหีบเพลิงพระราชทานเดินตามหลังผู้หนึ่งผู้ใดเป็นอันขาด

๔. ผู้ที่ไปร่วมงานพระราชทานเพลิงศพ ทั้งประชาชน ข้าราชการและพนักงานลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ ควร
แต่งกายเครื่องแบบไว้ทุกข์ตามประเพณีนิยมในกรณีลูกหลานหรือญาติรวมทั้งผู้ที่เคารพนับถือผู้วายชนม์และยัง
นับว่าเป็นการถวายพระเกียรติ

๕. ผู้ที่ตั้งแถวรอรับหีบเพลิงพระราชทานเดินทางไปสู่เมรุควรเป็นเจ้าภาพงานการแต่งกายควรแต่งกาย
เครื่องแบบไว้ทุกข์ตามประเพณีนิยมในกรณีที่เป็นข้าราชการแต่งกายปกติขาวไว้ทุกข์

๖. ระหว่างเจ้าหน้าที่เชิญหีบเพลิงพระราชทานเดินไปสู่เมรุนั้นประชาชนที่มาร่วมงานควรนั่งอยู่ในความ
สงบโดยมิต้องยืนขึ้นไม่ต้องทำความเคารพและไม่มีการบรรเลงเพลงอย่างใดทั้งสิ้นเพราะยังไม่ถึงขั้นตอนของพิธี
การเจ้าหน้าที่ผู้เชิญก็มีใช้ผู้แทนพระองค์เป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

๗. เมื่อถึงกำหนดเวลาพระราชทานเพลิง ให้เจ้าภาพเชิญแขกที่มาในงานที่มีอาวุโสสูงสุดขึ้นเป็นประธาน
จุดเพลิง

ประธานในพิธีจุดเพลิงที่อาวุโสสูงสุดนั้น หมายถึงอาวุโสทั้งในด้านคุณวุฒิและวัยวุฒิ ทั้งนี้ หากมีพระ
ราชวงศ์ตั้งแต่หม่อมเจ้าขึ้นไปหรือราชสกุล ที่มีเกียรติในราชการ ซึ่งศพหรือทายาทอยู่ได้บังคับบัญชาหรือผู้ที่
เคารพนับถือแล้วสมควรเชิญบุคคลนั้นเป็นประธาน

๘. ในกรณีที่มีการอ่านหมายรับสั่ง ประวัติผู้วายชนม์สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณควรอ่านตามลำดับดังนี้
- หมายรับสั่งแสดงถึงการได้รับพระราชทานเพลิงศพ
 - ประวัติผู้วายชนม์เพื่อประกาศเกียรติคุณ
 - สำนึกพระมหากรุณาธิคุณ

หมายเหตุการอ่านหมายรับสั่ง ประวัติผู้วายชนม์ สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณนั้นเป็นขั้นตอนที่สามารถ
เปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ตามความเหมาะสมส่วนการลงท้ายสามารถอ่านชื่อบุคคลผู้เป็นทายาททั้งหมดหรือจะออก
ชื่อแต่เจ้าภาพก็ย่อมกระทำได้

ขั้นตอนการพระราชทานเพลิง (หีบเพลิง)

๑. ผู้เป็นประธานเปิดหีบเพลิง
๒. หยิบเทียนชนวนมอบให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้เชิญถือไว้
๓. หยิบกล่องไม้ขีดไฟจุดเทียนชนวน รองจนเทียนลูกไหม้ดีแล้ว
๔. ผู้เป็นประธานถวายบังคม (ไหว้) ไปที่หน้าหีบเพลิงที่วางอยู่ หยิบธูป ดอกไม้จันทน์เทียน จุดไฟหลวง
จากเทียนชนวนแล้วจึงวางไว้ใต้กลางฐานตั้งหีบศพเป็นอันเสร็จพิธี

เขียนที่.....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เรื่อง ขอพระราชทานเพลิงศพ

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาสมรณบัตร จำนวน 1 ฉบับ

2. สำเนาทะเบียนบ้านผู้ถึงแก่กรรมและผู้ขอ

3. สำเนาบัตรประจำตัวผู้ถึงแก่กรรมและผู้ขอ

ด้วย..... อยู่บ้านเลขที่..... ถนน.....

..... แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....

..... ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์ ชั้น.....

..... ได้ถึงแก่กรรมหรืออนิจกรรมด้วยโรค..... เมื่อวันที่..... เดือน.....

..... พ.ศ..... ณ..... อายุได้..... ปี.....

บัดนี้ เจ้าภาพจะจัดการฌาปนกิจศพ ณ เมรุ.....

..... แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....

..... กำหนดวันที่..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น.

ในการนี้ เจ้าภาพมีความประสงค์ขอพระราชทานเพลิงเพื่อเป็นเกียรติยศแก่ศพด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการให้ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

เจ้าภาพ

ติดต่อกับ..... เจ้าภาพที่บ้านเลขที่..... ถนน.....

..... แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....

..... รหัสไปรษณีย์..... โทร.....

เขียนที่.....
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

เรื่อง ขอพระราชทานเพลิงศพ

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาภรณ์บัตร จำนวน 1 ฉบับ
 2. สำเนาทะเบียนบ้านผู้ถึงแก่กรรมและผู้ขอ
 3. สำเนาบัตรประจำตัวผู้ถึงแก่กรรมและผู้ขอ

ด้วย..... บิดา/มารดา ของ.....

ข้าราชการพลเรือน ตำแหน่ง..... สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ซึ่งได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์ ชั้น.....

ได้ถึงแก่กรรมหรือ อนิจกรรมด้วยโรค..... เมื่อวันที่..... เดือน.....

พ.ศ..... ณ..... อายุได้..... ปี

บัดนี้..... จะได้เป็นเจ้าภาพจัดการฌาปนกิจศพ

นาย/นาง..... ณ เมรุ..... แขวง/ตำบล.....

..... เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... กำหนดวันที่.....

..... เดือน..... พ.ศ..... เวลา..... น. ในการนี้ เจ้าภาพมีความประสงค์จะ

ขอพระราชทานเพลิงศพเพื่อเป็นเกียรติยศแก่ศพด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการให้ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

เจ้าภาพ

ติดต่อกับ..... เจ้าภาพ ที่บ้านเลขที่.....

ถนน..... แขวง/ตำบล..... เขต/อำเภอ..... จังหวัด.....

..... รหัสไปรษณีย์..... โทร.....